

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 17P/55/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223210741
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Frigová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8223210741.1

Uznesenie

Okresný súd Bardejov vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. A., nar. X.XX.XXXX, bytom pri matke, štátna občianka SR, zastúpenú opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracoviskom Svidník, dieťa rodičov - matky B. C., nar. X.X.XXXX, bytom D. E. XX, XXX XX D. E., štátna občianka SR, zastúpenej Mgr. Zuzanou Vaňkovou, advokátkou, so sídlom Sov. F. XXX/XX, XXX XX G. a otca H. A., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX/XX, XXX XX I., štátny občan SR, o návrhu matky maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Nariaďuje toto neodkladné opatrenie:

I. Maloletú A. A., nar. X.XX.XXXX zveruje dočasne do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.

II. Otec maloletej H. A., nar. XX.X.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletej A. A., nar. X.XX.XXXX sumou 70 eur mesačne vždy k 20. dňu v mesiaci vopred k rukám matky, a to počnúc dňom doručenia tohto uznesenia.

III. Toto neodkladné opatrenie trvá do právoplatnosti rozhodnutia súdu v konaní vo veci samej vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 17P/54/2023.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka maloletej sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia doručeným tunajšiemu súdu dňa 1.12.2023 domáhala, aby bola maloletá A. A., nar. X.XX.XXXX zverená do osobnej starostlivosti matky a aby súd zaviazal otca platením výživného na maloletú sumou 70 eur k rukám matky vždy do 20. dňa v mesiaci vopred. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že dňa 27. 11. 2023 podala na Okresný súd Bardejov návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností vo veci osobnej starostlivosti o maloleté dieťa a platenia výživného pre maloleté dieťa. Konanie je vedené pod sp. zn. 17P/54/2023. Maloletá A. A., nar. X.XX.XXXX sa narodila ako dieťa rodičov - matky B. C., nar. X.X.XXXX a otca H. A., nar. XX.X.XXXX. Rodičia maloletej neuzatvorili manželstvo a nežijú v spoločnej domácnosti. Osobná starostlivosť o maloletú ani platenie výživného pre maloletú doposiaľ nebolo určené súdom. Matka maloletej býva spolu

17P/55/2023

-2-

s maloletou A. v obytnom dome v obci D. E., kde bývajú spoločne s rodičmi matky a so starou matkou matky maloletej. Matka maloletej sa od narodenia sama osobne stará o maloletú dcéru bez pomoci jej otca. Matka maloletej poberala rodičovský príspevok v období od 1.10.2020 do 31.10.2023 naposledy za mesiac október vo výške 345,20 eura a zároveň naďalej poberá prídavok na dieťa vo výške 60 eur

mesačne. Ešte pred skončením vyplácania rodičovského príspevku bola navrhovateľka Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Bardejov zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie, a to odo dňa 22.8.2023, nakoľko by si chcela nájsť zamestnanie. Matka maloletej mala do 31.10.2023 mesačný príjem vo výške cca 405,20 eura mesačne (prídavok na dieťa vo výške 60 eur na dieťa + 345,20 eura rodičovský príspevok). Z tohto príjmu uhrádza pravidelné mesačné výdavky (spolu cca 342 eur mesačne), a to výdavky na bývanie v sume cca 50 eur mesačne (prispieva svojim rodičom), strava cca 170 eur mesačne, hygienické potreby + plienky v sume cca 30 eur mesačne, výdavky na oblečenie a obuv pre maloletú A. cca 30 eur mesačne, mobilný telefón 27 eur mesačne, hračky a farbičky pre maloletú A. cca 15 eur mesačne, cestovné do Svidníka cca 20 eur mesačne. Matka uviedla, že zabezpečuje dcére bývanie, stravu, ako aj všetky potreby týkajúce sa zdravého vývinu maloletej, je matkou samoživiteľkou a robí všetko v rámci svojich možností, aby dcére zabezpečila všetko, čo potrebuje. Matka sa stará o maloletú dcéru sama, aktuálne od 1.11.2023 jej príjem predstavuje len prídavok na dieťa vo výške 60 eur mesačne, nakoľko od 1.11.2023 už nemá nárok na rodičovský príspevok. Maloletá A. dovŕšila 3 roky 9.10.2023, avšak nebola prijatá do materskej školy v obci D. E. (ďalej len „MŠ“), resp. matka sa len ústne informovala v MŠ, kde jej bolo oznámené, že pre vysoký počet detí navštevujúcich MŠ nebude prijatá. Táto skutočnosť značne komplikuje situáciu matky maloletej v jej snahe nájsť si zamestnanie. Vzhľadom k skutočnosti, že doposiaľ nebolo určené výživné na maloletú dcéru, matka maloletej nemôže požiadať o sociálne dávky, nakoľko predmetom skúmania pri rozhodovaní o nároku na jednotlivé dávky je aj výška výživného pre maloletú dcéru. Otec maloletej A. nežije s matkou maloletej v spoločnej domácnosti a o jeho rodinných pomeroch matka nemá vedomosť. Ďalšie vyživovacie povinnosti otec maloletej pravdepodobne nemá. Matka maloletej má vedomosť o tom, že otec maloletej je zamestnaný alebo vykonáva práce ako SZČO, pravdepodobne v Českej republike, avšak nepozná výšku jeho príjmu. Otec maloletej sa osobne nepodieľa na starostlivosti o dcéru. Maloletú Miu navštevuje približne 1-krát v mesiaci, keď nie je v práci, do ktorej chodí „na turnusy“. V čase voľna príde dcéru navštíviť a sám jej kupuje oblečenie, hračky, sladkosti, mlieko, cereálie, džúsy a plienky. Finančne matke neprispieva na výživu maloletej. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam, najmä k skutočnosti, že príjem matky po zániku nároku na rodičovský príspevok je aktuálne len vo výške 60 eur mesačne (prídavok na dieťa) a zároveň z dôvodu, že nie je určená výška výživného nemôže požiadať o žiadne príspevky ani iné sociálne dávky, je nevyhnutné bezodkladne upraviť výkon rodičovských práv a povinností a bezodkladne na čas do rozhodnutia vo veci samej určiť výšku výživného pre maloleté dieťa a zaviazat' otca maloletej na plnenie vyživovacej povinnosti. Zabezpečenie starostlivosti o maloletú si vyžaduje neodkladnú úpravu rodičovských práv a povinností a platenia výživného pre maloletú A., aby matka mohla v záujme maloletej zabezpečiť materiálne a finančne všetky jej potreby. Keďže otec maloletej nemá viac vyživovacích povinností, ako otec maloletej, ktorý sa o dcéru osobne nestará má povinnosť prispievať na jej výživu v takej miere, aby jej nebola odopretá životná úroveň, na ktorú má právo. Vzhľadom k skutočnosti, že matke bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci rozhodnutím Centra právnej pomoci – Kancelária Svidník,

17P/55/2023

-3-

uplatnila si matka náhradu trov konania. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby súd vydal uznesenie, ktorým nariadi neodkladné opatrenie, ktorým vo výroku I. dočasne zverí maloletú A. A., nar. X.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky B. C., nar. X.X.XXXX, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej, vo výroku II. rozhodne, že otec H. A., nar. XX.X.XXXX je povinný predbežne prispievať na výživu maloletej A. A., nar. X.XX.XXXX sumou 70 eur mesačne vždy k 20. dňu v mesiaci vopred k rukám matky do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej a vo výroku III. prizná navrhovateľke nárok na náhradu trov konania proti otcovi maloletej v rozsahu 100 %.

2. Matka maloletej spolu s návrhom súdu predložila rozhodnutie CPP kancelárie Svidník o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci, rodný list maloletej, potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku, potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku za rok 2023, potvrdenie o poberaní prídavku na dieťa, potvrdenie o poberaní prídavku na dieťa za rok 2023 a oznámenie o zaradení občana do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

3. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

5. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

6. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

7. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

8. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa ustanovenia § 330 ods. 1 CMP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

17P/55/2023

-4-

11. Podľa § 111 písm. b) CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

13. Podľa článku 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z., o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

14. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

15. Podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

18. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. V konaniach starostlivosti súdu o maloletých, pri rozhodovaní o nariadení neodkladných opatrení musí súd rešpektovať základné princípy, na ktorých je založený Zákon o rodine. Medzi tieto princípy patrí aj skutočnosť, že predovšetkým rodičia majú hrať rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa. Neodkladné opatrenie vo veci starostlivosti o maloleté dieťa musí byť preto vydané veľmi uvážlivo a po starostlivom preskúmaní dôsledkov, ktoré môžu nastať, ako vo vzťahu k samotnému dieťaťu tak i medzi rodičmi a dieťaťom. Súd preto môže nariadiť len také neodkladné opatrenie, ktoré postačuje na dosiahnutie tohto účelu, nesmie voliť neodkladné opatrenie, ktorým by sa zbytočne, nevhodne, či dokonca nezvratne zasahovalo do práv účastníkov konania.

17P/55/2023

-5-

20. Pri nariadení neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, kedy nie je potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené (preukázané) okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť nariadenia neodkladného opatrenia. Účelom neodkladného opatrenia je rýchle a pružné riešenie situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu.

21. Oboznámením sa so spisovým materiálom súd dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný. Súd z podaného návrhu zistil, že rodičia maloletej neuzatvorili manželstvo a nežijú v spoločnej domácnosti. Za súčasného stavu je v najlepšom záujme maloletej jej zverenie do osobnej starostlivosti matky. Pri určovaní a posudzovaní záujmov maloletého dieťaťa súd zohľadňuje najmä bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilitu prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochranu jeho dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu maloletého dieťaťa. Maloletá sa toho času nachádza v starostlivosti matky, ktorá jej poskytuje každodennú starostlivosť od jej narodenia, preto je za súčasného stavu v najlepšom záujme maloletej jej zverenie do osobnej starostlivosti matky. Vzhľadom k tomu, súd rozhodol v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto uznesenia.

22. Súčasťou obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bol aj návrh na určenie výživného v sume 70 eur k rukám matky vždy do 20. dňa v mesiaci vopred. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu a nie je možné vylúčiť rodiča z plnenia vyživovacej povinnosti k deťom. Z návrhu a tvrdení v ňom obsiahnutých mal súd dostatočne osvedčené, že sú splnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci platenia výživného, a to najmä z dôvodu potreby zabezpečiť nevyhnutné prostriedky na uspokojovanie základných životných potrieb maloletej, keďže otec maloletej s jej matkou a maloletou nežije v spoločnej domácnosti. Súd mal za to, že bez určenia výživného by výživa maloletej mohla byť bezprostredne ohrozená a je v záujme maloletej, aby súd uložil otcovi povinnosť prispievať na jej výživu pravidelnou pevnou mesačnou sumou. Matka v návrhu neuviedla, aké mesačné príjmy otec dosahuje, ale uviedla, že otec maloletej je zamestnaný alebo vykonáva práce ako SZČO, pravdepodobne v Českej republike. Vzhľadom na uvedené, súd považuje výživné vo výške 70 eur mesačne za primerané. Súd až po preskúmaní a zistení skutočného skutkového stavu v konaní vo veci samej rozhodne o výške výživného. Práve v konaní vo veci samej bude potrebné vykonať rozsiahlejšie dokazovanie, ktoré presahuje zákonné možnosti súdu v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia, preto súd rozhodol v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto uznesenia.

23. Pre úplnosť súd zdôrazňuje, že neodkladným opatrením sa upravujú pomery účastníkov len dočasne, preto súd rozhodol v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami tak, ako je uvedené vo výroku III. tohto uznesenia.

24. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

17P/55/2023

-6-

25. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

26. Generálna klauzula formulovaná v § 52 CMP vychádza z predpokladu, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Touto formuláciou sa okrem iného zdôrazňuje výnimočnosť uplatňovania nároku na náhradu trov konania v prípadoch, ak to zákon výslovne pripúšťa. Ustanovenie § 55 CMP predstavuje prelomenie generálnej klauzuly. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy za predpokladu, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé a teda aplikovanie tejto výnimky zo všeobecného pravidla je potrebné náležite odôvodniť. Pri hodnotení kritéria, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, by nemal súd ako jediné kritérium zohľadňovať osobné a majetkové pomery účastníkov, ale relevantné by mali byť práve okolnosti prejednávanej veci. Súd v predmetnej právnej veci nevzhladol existenciu takých okolností, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 55 CMP. Vzhľadom na uvedené a v súlade s citovaným ustanovením § 52 CMP súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku IV. tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

17P/55/2023

-7-

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 62 ods. 3 CMP, ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.